

УДК 635.21:361

**Мельник О.В., студент 1-го курсу, групи АГР-2,
Зайчук А.С., студентка 1-го курсу, групи АГР-2,
факультету гірничої справи, природокористування та будівництва
Кравченко Н.В., д.с.-г.н. , проф.
Державний університет «Житомирська політехніка»**

ПРОДОВОЛЬЧА БЕЗПЕКА НАСЕЛЕННЯ В УМОВАХ УРБАНІЗАЦІЇ

Продовольча безпека є одним із ключових чинників стабільного розвитку будь якої держави, адже вона безпосередньо впливає на здоров'я, працездатність і добробут населення. У сучасних умовах урбанізації, коли значна частина населення проживає у великих містах, або на щільно забудованих територіях, питання забезпечення продовольчої безпеки набуває особливої актуальності. Зростання кількості міського населення, зменшення площ сільськогосподарських угідь, екологічне навантаження та зміни клімату створюють нові виклики для ефективного функціонування продовольчих систем.

На забудованих територіях можливості для традиційного землеробства обмежені, тому виникає потреба у пошуку інноваційних підходів до виробництва, зберігання та розподілу продуктів харчування. Одним із перспективних напрямів є розвиток урбан-агрокультур - міського або вертикального землеробства, яке дозволяє вирощувати продукти безпосередньо у межах міста, використовуючи дахи будівель, теплиці, гідропонні системи та інші технології з мінімальним споживанням ресурсів (Рис. 1). Це не лише знижує витрати на транспортування, але й сприяє зменшенню викидів парникових газів, а також підвищує продовольчу незалежність окремих громад.

Рис. 1. Dogtooth Technologies (<https://surl.lu/cicnjw>)

Важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки на забудованих територіях відіграє ефективна логістика та інфраструктура постачання. В умовах кризових ситуацій, зокрема війни, або надзвичайних подій, саме розвинена система дистрибуції продуктів дає змогу уникнути дефіциту та підтримати стабільність продовольчих ринків. Значення має також формування резервів продовольства та підтримка локальних фермерських господарств, що постачають свіжі продукти до міських ринків

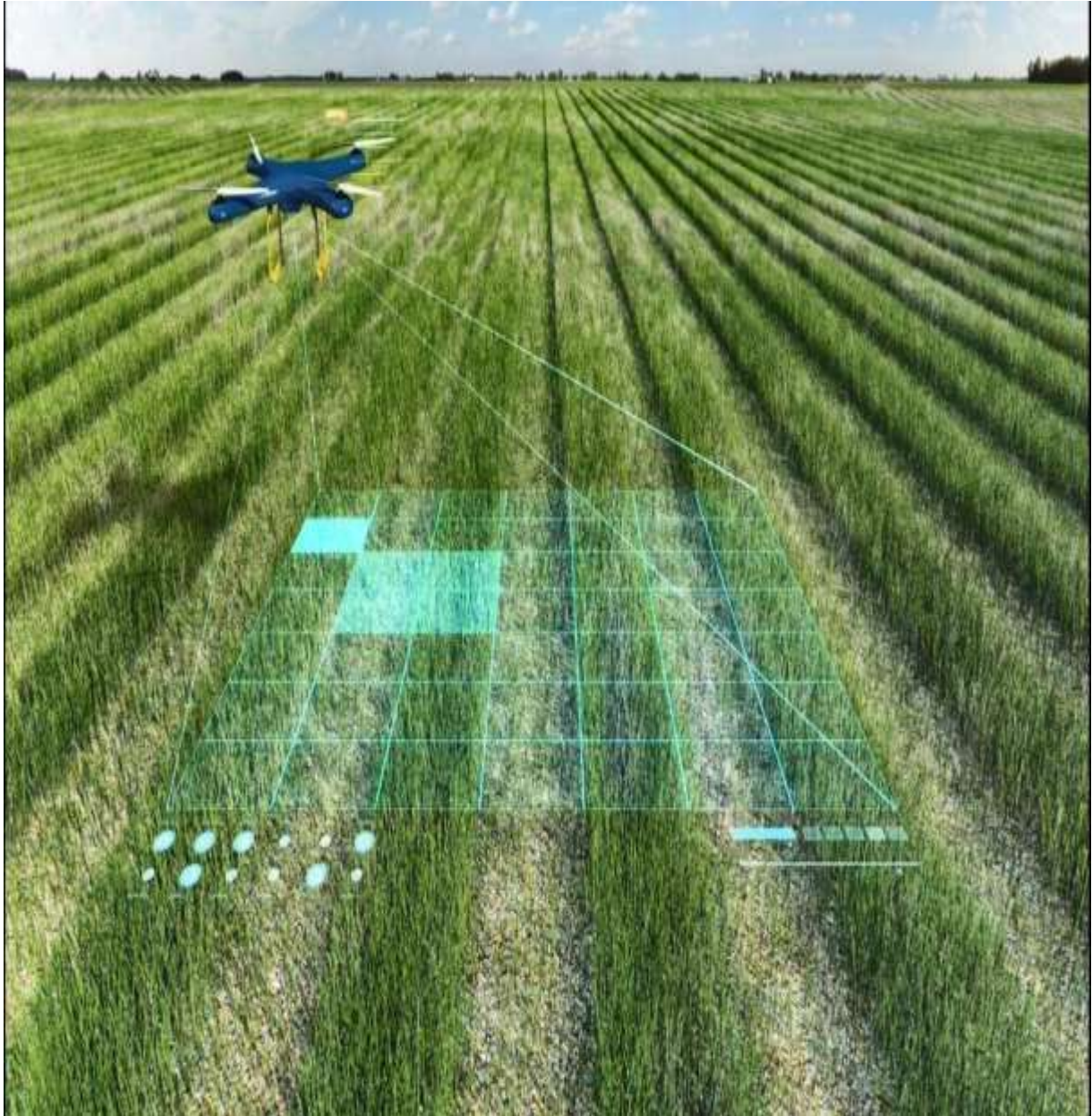

Рис.2. "Розумні" системи (<https://surl.lu/cicnjw>)

Важливим аспектом продовольчої безпеки є економічна доступність продуктів. Навіть при наявності достатньої кількості їжі, низький рівень доходів населення може обмежувати можливість придбання якісних продуктів, тому державна політика має бути спрямована не лише на збільшення обсягів виробництва, але й на підтримку соціально вразливих верств населення через субсидії, програми продовольчої допомоги та розвиток соціальних магазинів. У контексті сталого розвитку міських територій надзвичайно важливим є зменшення харчових відходів. За даними міжнародних організацій, до третини всіх вироблених продуктів у світі втрачається або псується. Створення систем переробки відходів, впровадження компостування, повторного використання харчових залишків у сільському господарстві - це не лише екологічно, але й економічно доцільні заходи, які сприяють підвищенню продовольчої стабільності.

Отже, забезпечення продовольчої безпеки на забудованих територіях потребує комплексного підходу, який поєднує державну політику, інноваційні технології, розвиток локальних ініціатив і свідому участь громадян. Раціональне використання міського простору для вирощування продуктів, підтримка коротких ланцюгів постачання, екологічна відповідальність та соціальна справедливість є запорукою сталого майбутнього урбанізованих суспільств. Лише за умови інтеграції економічних, соціальних та екологічних стратегій можливо досягти справжньої продовольчої безпеки для населення в умовах інтенсивної забудови.